

پرونده سی و پنجمین جشنواره
تئاتر استان یزد بسته شد

سی و پنجمین جشنواره تئاتر استانی یزد پس از سه روز رقابت با معرفی برترین‌های بخش‌های مختلف به کار خود پایان داد.

این دوره از جشنواره با حضور ۱۰ اثر صحنه، ۷ اثر خیابانی و دو اثر خیابانی از بخش جنبی و یک اثر صحنه ای در بخش جنبی از ۲۶ تا ۲۸ آبان ماه در یزد برگزار شد.

بنا بر اعلام هیات داوران، در بخش برگزیدگان بخش صحنه تئاتر خیابانی، در بخش طراحی فضا، به ترتیب طاها دهقان برای نمایش نزدیک یا دور، مهسا دهقانی برای نمایش نامیران و رضا بین‌آبادی نینوا، در بخش طراحی بروشور، «امیرحسین سالاری» برای نمایش نشان، در طراحی لباس، «مهدیه امامی» و «مریم موسوی» برای نمایش نینوا و در بخش موسیقی داوران انتخابی نداشتند.

نفر اول بازیگری زن این دوره، «مریم هاشمی» برای نمایش نامیران، «سپیده رعیتی» برای نمایش زخم‌ها و بادبادک‌ها، در رتبه دوم جای گرفت و فاطمه زارع نفر سوم، برای نمایش «سهمیه ما دو نفر» شد.

در بخش بازیگر برتر مرد، «امید رضا میررکنی» برای نمایش نزدیک یا که دور، اول شد و «مجتبی لاله زاری» برای نمایش نامیران در رتبه دوم و سید مهدی جبلی برای نمایش سهمیه ما دو نفر و علیرضا کاغذگران برای نمایش نزدیک یا که دور» مشترکاً سوم شدند. کارگردان برگزیده این دوره در بخش تئاتر خیابانی، «مهسا دهقانی» برای نمایش نامیران، معرفی و تجلیل شد. در این بخش «علیرضا کاغذگران» برای نمایش نزدیک یا که دور و «حسین قدیری» برای سهمیه ما دو نفر، رتبه‌های دوم و سوم را کسب کردند.

در بخش طراحی و ایده نیز «حسام دین خالیدی» برای نمایش «دیوان سلیمان»، برگزیده شد. هیات داوران پس از ارزیابی آثار اجرا شده در بخش خیابانی، نمایش «نامیران» و نزدیک یا که دور به دبیرخانه چهل و چهارمین جشنواره تئاتر فجر معرفی کردند.

در تئاتر صحنه نیز از «حسین افروز» برای نمایش «خسرو خوکان» در بخش موسیقی تقدیر، مهرشاد محمد نیاکان برای نمایش امین گفتن مردگان و مجتبی هراتی برای نمایش سگک برگزیده معرفی شد. در بخش ماسک و گریم نیز از «سمانه تقی نژاد» برای نمایش شاهبخت، تقدیر شد. در بخش پوستر و بروشور تئاتر صحنه، با تقدیر از «محمد مهدی بزرگ زاده» برای نمایش آنفار کتوس، برگزیده اعلام شد ولی در طراحی لباس، هیچ برگزیده‌ای انتخاب نگردید. «رضا اقایی» برای نمایش آنفار کتوس در بخش طراحی نور برگزیده اعلام شد و در بخش طراحی صحنه نیز ضمن تقدیر از «طاها دهقان» برای نمایش زاولا، از «فاطمه خیاط» برای نمایش امین گفتن مردگان و محسن افزونی برای آنفار کتوس به عنوان برگزیده تجلیل شد. «فاطمه نوریان» برای نمایش امین گفتن مردگان به عنوان بازیگر اول زن این دوره شناخته شد و «مریم هاشمی» برای نمایش سگک و «زیتا دهقانی» برای نمایش شاه وضع و هدی دهقانی برای نمایش سیزده بدر به ترتیب عناوین دوم و سوم بازیگری زن را کسب کردند.

نمایشنامه برتر این دوره، نمایش سیزده بدر به نویسندگی «کرامت یزدانی» شناخته شد، «وحید احمدی» برای نمایش قصه شهر خورشید، نفر دوم شد و محمد پارسی‌ای خواه جایگاه سومی تجلیل شد.

فرونشست، پدیده‌ای خرنده و برگشت‌ناپذیر است

قدیمی‌ترین سکونتگاه بشری در فلات ایران در محاصره فرونشست

صورت گرفته، امروز به کانون فرونشست در منطقه تبدیل شده است.

با سرزمین مادری خود مهربان‌تر باشیم

این عضو هیات علمی دانشگاه دامپه داد: به عنوان مثالی دیگر، توسعه پسته‌کاری در منطقه حفاظت‌شده بهادران مهریز طی ۳۰ سال گذشته نیز منجر به حفر صدها چاه غیراصولی و خشکی سفره‌های آبی که روزگاری در عمق ۵ تا ۶ متری زمین بوده‌اند، شده است و کار به جایی رسیده که امروز برای نجات درختان پسته باید آب را با لوله از جای دیگر به این منطقه انتقال دهند. وی این رونق کوتاه‌مدت اقتصادی در ازای نابودی دائمی سرمایه‌های طبیعی را نمونه‌ای از توسعه‌ای ناپایدار در این مناطق خواند و گفت: توسعه باید همواره براساس «ارزیابی توان اکولوژیک» هر منطقه ترسیم شود و در این راستا ضرورت دارد که از کشاورزی در دشت‌های ممنوعه به طور کامل جلوگیری و اصولاً کشاورزی در مناطق خشکی مانند یزد به سمت کشاورزی پایدار، با سیستم‌های آبیاری نوین سوق یابد. علمی در دامپه با تاکید بر این که نجات یزد و فلات ایران از فرونشست، از جایی شروع می‌شود که ما تصمیم می‌گیریم با سرزمین مادری خود مهربان‌تر باشیم، فرونشست زمین در یزد را یک زنگ خطر جدی برشمرد و اظهار کرد: فرونشست‌ها نشان می‌دهند که مردم زمان زیادی برای تغییر رویه خود در صیانت از این منابع ندارند، چرا که فرونشست یک فاجعه خاموش است که در سکوت در حال اتفاق است و نباید از پیامدهای آن غافل باشیم.

فرونشست در ۹ دشت بحرانی و ممنوعه یزد

جواد محجوبی مدیرعامل آب منطقه‌ای یزد در گفت‌وگو با ایسنا راجع به وضعیت کنونی یزد در این خصوص، اظهار کرد: تاکنون فرونشست زمین در ۹ دشت استان یزد شامل دشت‌های یزد-اردکان، هرات، ابرکوه، مروست، چاهک-شهریاری، دهشیر، شمس-بهداران، کویر ابرکوه و بافق ایجاد شده است و اگر روند فعلی برداشت آب از آبخوان‌ها ادامه یابد، دیگر دشت‌های استان نیز با این پدیده مواجه خواهند شد. وی افزود: دشت بحرانی یزد-اردکان به عنوان مهم‌ترین دشت استان با فرونشست قابل توجه زمین در سال‌های اخیر روبرو بوده است و در نتیجه‌ی وقوع این پدیده، ترک‌ها و شکاف‌های عمیق در سطح این دشت نمایان شده است، به طوری که شدت فرونشست در برخی مناطق به اندازه‌ای است که طول بعضی از شکاف‌های ایجاد شده به چندین کیلومتر می‌رسد. محجوبی با بیان این که فرونشست دشت یزد-اردکان، در مناطق واقع شده بین شهرهای یزد تا احمدآباد اردکان شامل مناطق شاهدیه، زارچ، اشکنر، رستاق، میبد، بفرویه، اردکان و احمدآباد و همچنین در جنوب شرقی شهر یزد از جمله مناطق دهنو، حسین‌آباد و عسکری ایجاد شده است، اعلام کرد: براساس پژوهش‌های سازمان نقشه‌برداری کشور، بیشینه نرخ فرونشست زمین در این دشت طی سال‌های اخیر حدود ۱۴ سانتی‌متر در سال و مربوط به منطقه رستاق بوده است.

ایجاد فروچاله‌هایی به عمق ۴۰ متر در ابرکوه

مدیر عامل آب منطقه‌ای همچنین به فروچاله‌های ایجاد شده در دشت بحرانی ابرکوه نیز اشاره و عنوان کرد: به‌علت ساختار خاص زمین‌شناسی منطقه یعنی وجود سنگ کف آهکی، نشست زمین در این دشت به‌صورت ایجاد فروچاله‌ها نمایان شده و تاکنون حدود ۳۹ فروچاله در منطقه ایجاد شده است که حداکثر قطر آن‌ها قریب به ۸۰ متر و عمق بعضی از آن‌ها تا بیش از ۴۰ متر اندازه‌گیری شده است. به گفته وی، اکثر فروچاله‌های دشت ابرکوه در مناطق فیض‌آباد، هروک و شرق شهر ابرکوه ایجاد شده‌اند و در بعضی از موارد تا حدود ۳۰۰ متری مناطق مسکونی پیشروی کرده‌اند که البته با توجه به این که فروچاله‌ها به صورت نقطه‌ای و ناگهانی ایجاد می‌شوند، علاوه بر این که باعث نابودی سفره‌های آب زیرزمینی می‌شوند، توسعه آن‌ها به‌طرف مناطق مسکونی می‌تواند فاجعه‌بار باشد.

برداشت بی‌رویه و مدیریت ناپایدار منابع آب زیرزمینی، استان یزد را با پدیده‌ای خرنده و برگشت‌ناپذیر به نام فرونشست زمین مواجه کرده است. این بحران که کارشناسان آن را خطرناک‌تر از تغییرات اقلیمی می‌دانند، منجر به مرگ آبخوان‌ها، تخریب گسترده زیرساخت‌ها و ایجاد فروچاله‌هایی با عمق ده‌ها متر شده و بقای زندگی در قدیمی‌ترین سکونتگاه‌های بشری در فلات ایران را به شدت تهدید می‌کند.

فرونشست زمین یکی از پیامدهای منفی برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی است به نحوی که در مناطقی که میزان برداشت از سفره‌های آب زیرزمینی بیش از میزان آب ورودی ناشی از بارش‌ها به آن‌هاست، سطح آب زیرزمینی دچار افت مستمر شده و هر سال پایین‌تر می‌رود و اگر این روند با کاهش برداشت از سفره‌ها متوقف نشود، با گذشت زمان، پدیده فرونشست زمین در سفره‌های دارای افت مداوم به وقوع می‌پیوندد. نشست یا فرونشست زمین، پدیده‌ای است که در اثر خالی شدن آب لایه‌های زیرین زمین و در نتیجه پوکی خاک و فشار ناشی از وزن طبقات بالایی رخ می‌دهد و باعث می‌شود که سطح زمین به تدریج و در برخی موارد به شکل ناگهانی، فرونشیند و ترک‌ها، شکاف‌ها یا فروچاله‌هایی در سطح زمین پدیدار شود. پدیده فرونشست زمین، خرنده و برگشت‌ناپذیر است به طوری که به دنبال وقوع فرونشست زمین، فضاهای خالی خاک که مخزنی طبیعی برای نگهداری آب‌های زیرزمینی هستند، بسته می‌شوند و در نتیجه خاک، خاصیت نفوذپذیری و مخزنی خود را برای همیشه از دست می‌دهد و امکان جایگزینی آب زیرزمینی در سال‌های پربارش وجود نخواهد داشت و به‌همین دلیل نیز کارشناسان از این پدیده به‌عنوان مرگ آبخوان‌ها یاد می‌کنند. تنها منابع آبی در دسترس اکثر مناطق کشور و از جمله استان یزد به علت اقلیم گرم، خشک و کم بارش، آبخوان‌ها هستند که با نابودی آن‌ها، امکان ادامه زندگی انسان در این مناطق به کلی از بین می‌رود. تخریب ساختمان‌های مسکونی و تأسیسات زیربنایی اعم از جاده‌ها، راه‌آهن، خطوط انتقال برق، شبکه لوله‌های گاز و آب و فاضلاب و مخازن نیز از دیگر عوارض منفی فرونشست زمین است.

فرونشست، بحرانی خطرناک‌تر از تغییرات اقلیمی

محمد رضا علمی عضو هیئت علمی دانشگاه یزد در این خصوص در گفت‌وگو با ایسنا از فرونشست زمین به عنوان یکی از جدی‌ترین و فوری‌ترین تهدیدهای زیست محیطی برای استان یزد و بسیاری از دشت‌های ایران یاد کرد و گفت: این بحران به مراتب خطرناک‌تر و غیرقابل بازگشت‌تر از تغییرات اقلیمی است، زیرا برخلاف گرمایش کره زمین که منشأ جهانی دارد، ریشه اصلی فرونشست در مدیریت ناپایدار و مصرف بی‌رویه منابع آب در خود منطقه نهفته است. وی تصریح کرد: فرونشست زمانی اتفاق می‌افتد که مقدار آب برداشتی از سفره‌های زیرزمینی سریع‌تر از توان تغذیه طبیعی انجام و منجر به خالی شدن این مخازن طبیعی و تحت تأثیر وزن لایه‌های فوقانی، فشرده و برای همیشه نابود می‌شود و متأسفانه پیامدهای فاجعه‌باری مانند تخریب اکوسیستم، نابودی پوشش گیاهی و تخریب و آسیب به زیرساخت‌ها را به همراه دارد. علمی در ادامه با اشاره به اقلیم گرم و خشک یزد با متوسط بارندگی حدود ۵۰ میلی‌متر در سال که به ویژه طی سال‌های اخیر کمتر هم شده است، افزود: استان یزد علاوه بر این شرایط، به دلیل شدت گرما سالانه حدود ۴۰۰ میلی‌متر تبخیر یعنی حدود ۸۰ برابر بارش‌هایش را دارد و هرچند در گذشته با توجه به سبک زندگی و نوع معماری و استفاده از قنات‌ها با این اقلیم خشک، سازگار بوده ولی مدیریت، توسعه ناپایدار و سبک زندگی جدید راه را برای فرونشست و تغییرات اقلیمی جدید هموار کرده است. وی یکی از نمونه‌های عینی در استان یزد را مربوط به دشت ابرکوه خواند و گفت: این دشت به دنبال توسعه کشاورزی ناپایدار طی چند دهه گذشته که بدون در نظر گرفتن توان اکولوژیک منطقه

”

محجوبی:
تاکنون
فرونشست
زمین در ۹
دشت استان
یزد شامل
دشت‌های
یزد-اردکان،
هرات، ابرکوه،
مروست،
چاهک-
شهریاری،
دهشیر،
شمس-
بهداران، کویر
ابرکوه و بافق
ایجاد شده
است و اگر روند
فعلی برداشت
آب از آبخوان‌ها
ادامه یابد،
دیگر دشت‌های
استان نیز با این
پدیده مواجه
خواهند شد

”

توسعه
پسته‌کاری
در منطقه
حفاظت‌شده
بهداران مهریز
طی ۳۰ سال
گذشته نیز
منجر به حفر
صدها چاه
غیراصولی
و خشکی
سفره‌های آبی
که روزگاری
در عمق ۵ تا
۶ متری زمین
بوده‌اند، شده
است و کار به
جایی رسیده
که امروز برای
نجات درختان
پسته باید آب را
با لوله از جای
دیگر به این
منطقه انتقال
دهند